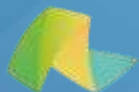

Univers Patrimonial La Selva

Projecte subvencionat pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc del Programa de projectes innovadors i experimentals

Consell Comarcal
de la Selva

SOC

Servei d'Ocupació
de Catalunya

**Generalitat
de Catalunya**

#PatrimoniLaSelva

En el marc del projecte “La gestió col·laborativa dels recursos patrimonials de la Selva com a base per al seu desenvolupament econòmic i social” s’ha realitzat una anàlisi dels principals recursos patrimonials de la comarca, així com del teixit empresarial que s’hi vincula o de les entitats i associacions que d’una manera o d’una altra participen en la investigació o la posada en valor d’aquest patrimoni. Ho hem denominat l’UNIVERS PATRIMONIAL LA SELVA.

La intenció no era ser exhaustius i elaborar un cens complet dels recursos patrimonials complet, sinó d’obtenir una visió global que ens permetés dibuixar unes tendències interessants a l’hora de considerar possibles línies de treball en la gestió col·laborativa dels recursos patrimonials.

A partir de tots els recursos analitzats s'han establert tres línies que s'han considerat prioritàries per diferents motius:

- ✓ **Són temàtiques amb recursos patrimonials consolidats i que, en la majoria de casos, s'hi relacionen un nombre estimable d'empreses, d'entitats sense afany de lucre o d'equips d'investigació que generen coneixement entorn d'elles.**
- ✓ **Són temàtiques transversals, que es poden relacionar amb moltes altres i entre elles.**
- ✓ **Malgrat tractar-se d'una comarca amb una gran diversitat des del punt de vista geogràfic, cultural, econòmic i social, són temàtiques que impliquen a la totalitat o a gran part del territori.**

#PatrimoniLaSelva

L'AIGUA, la principal línia de treball que s'ha definit, aglutina un gran nombre de recursos de patrimoni natural i cultural, que implica a la comarca del litoral i de l'interior i que ja ha estat un element important en la cohesió turística de la comarca amb l'eslògan “La Selva, comarca de l'aigua”. Alhora s'hi vincula una activa representació empresarial.

EL LLEGAT MEDIEVAL ocupa un lloc preferent en les possibles línies de treball, ja que amb el projecte del Vescomtat de Cabrera es tracta d'una iniciativa consolidada, però que, alhora, té molt camí per córrer. D'altra banda, engloba un patrimoni, majoritàriament immoble, molt divers, amb molta presència en el territori, tant en entorns urbans com en entorns naturals.

#PatrimoniLaSelva

La GASTRONOMIA es valora com una línia de treball de molt d'interès, ja que s'estén per tot el territori, però amb molts matisos diversos com diversa és la comarca. Entenem el concepte de gastronomia, no només com un plat a taula, sinó des de la perspectiva de tota la seva cadena de valor, que inclou tots els elements o processos que han intervingut fins que un plat arriba al comensal. Per tant, la cadena s'inicia al territori, al paisatge, en la producció i transformació d'aliments, en la seva distribució o en el cicle anual dels aliments, que incideix directament en els productes de temporada.

No podem oblidar, però, la tradició culinària, els costums o el cicle festiu i religiós, un patrimoni immaterial que es relaciona amb la gastronomia d'un territori. No cal dir que es tracta, així doncs, d'una línia molt transversal amb un teixit empresarial associat molt potent.

L'aigua

**El mar: espai de
comerç i de
lleure**

**Mar i activitat
pesquera**

**Aigües
termals i
minerals**

**L'arquitectura
de l'aigua**

**Paisatges de
l'aigua: rius, fonts,
pantans i els seus
entorns**

La línia temàtica de l'**AIGUA**, molt polièdrica, s'ha derivat en diferents àmbits, tots ells interrelacionats.

“El mar: espai de comerç i lleure”, que es relaciona amb la Selva costanera, aglutina recursos patrimonials diversos associats amb la història de la navegació i del comerç des de l'època romana fins al segle XX i que també s'associa amb l'arribada d'idees, cultures i nous productes des del mar o amb el retorn dels “indians” i, per tant, amb l'aportació del seu bagatge americà en l'economia, l'arquitectura i la cultura dels pobles costaners de la comarca. En aquesta línia també s'inclou la tradició de l'estiueig, associada als banys de mar que més tard desenvoluparia una important indústria turística, així com els esports nàutics, que representen un sector important del lleure.

#PatrimoniLaSelva

“Mar i activitat pesquera” agrupa temàtiques molt ben representades en el patrimoni selvatà, des del mar com a medi natural, fins a la seva explotació per a l’obtenció d’aliment. Al voltant d’aquesta activitat econòmica existeix un patrimoni natural i cultural (material i immaterial) molt ric: des dels camins de ronda, els fons marins, els ports, les llotges i els mercats, la cultura marinera... i, evidentment, es relaciona directament amb la línia de treball de la gastronomia.

“Rius, fonts, pantans i els seus recursos” ens presenten els paisatges de l’aigua de la comarca. És un àmbit d’un gran valor associat al medi natural i a la història geològica de la comarca i a la seva riquesa paleontològica, on l’aigua o els seus efectes hi ha intervingut. L’activitat antròpica associada a l’explotació de l’aigua també s’inclou en aquest apartat. La posada en valor de tots aquests recursos, alhora que la seva preservació és un gran repte, però també pot ser un motor de desenvolupament de la comarca.

#PatrimoniLaSelva

“Aigües termals i minerals” representa un àmbit temàtic molt singular de la comarca, que forma part de la seva identitat. Des de la geologia de la comarca, fins al termalisme, la comarca ha desenvolupat diferents projectes culturals i empresarials associats que poden ser el germen per una línia de treball que es consolidi.

“L’arquitectura de l’aigua” no és més que la conseqüència de la relació dels homes i les dones amb l’aigua i la seva explotació. Des dels ponts que permeten el pas pels rius, als dipòsits o cisternes en castells i cases, els pous de glaç... són testimonis patrimonials de la nostra relació amb l’aigua.

L'aigua

El mar: espai de
comerç i de
lleure

Paisatges
gastronòmics
del mar

Recursos patrimonials

- Museu del Mar
- Patrimoni indiano
- Conjunts modernistes
- Far de Tossa
- Museu Municipal de Tossa
- Cales, camins de ronda i miradors
- Jardins botànics
- Ports
- Centre d'Estudis Avançats de Blanes
- ...

Activitats

- Rutes i fires dels indians
- Clubs nàutics, esports d'aigua, Vies Braves
- Senderisme i BTT
- ...

L'aigua

Mar i activitat pesquera

Paisatges gastronòmics del mar

Recursos patrimonials

- Ports pesquers
- Llotja i confraries de pescadors
- Es Tint
- Antics barris de pescadors
- Espais d'antigues peixateries
- Ermites de tradició marinera
- ...

Activitats

- Subhasta del peix
- Aula gastronòmica de la llotja
- Tirada a l'art
- Festes de tradició marinera
- Esports d'aigua
- ...

L'aigua

Aigües
termals i
minerals

La cultura
gastronòmica

Recursos patrimonials

- Termes romanes de Caldes de Malavella
- CI Termalisme de Caldes Malavella
- Centres termals-Balnearis (Vichy, Prats, Orion, Magma...)
- Espai Aqua de Sant Hilari Sacalm
- ...

Activitats

- Visita plantes envasadores d'aigua
- Activitats termals i de salut
- ...

L'aigua

La cultura
gastronòmica

Paisatges de
l'aigua: rius, fonts,
pantans i els seus
entorns

El llegat
medieval

L'arquitectura
de l'aigua

Recursos patrimonials

- Castells i arquitectura hidràulica
- Pous de glaç
- Molins i Fargues
- Ponts
- Pantans
- Sistemes de regadiu
- Fàbrica Burés
- Museu etnològic del Montseny La Gabella
- CI Estany de Sils
- CI del Pasteral de la Celler de Ter
- Central hidroelèctrica de Susqueda
- Espais naturals protegits i paisatges geològics
- Senders i camins
- Càtedra aigua, natura i benestar
- Fundació Emys
- ...

Activitats

- Senderisme i BTT (ruta de la Tordera, Grans camins de l'aigua...)
- Pesca fluvial
- Altres activitats a la natura
- ...

El llegat medieval

**Monuments
religiosos,
civils,
militars,...**

**Vescomtat
de Cabrera**

#PatrimoniLaSelva

La línia del LLEGAT MEDIEVAL ja està iniciada sota el projecte del Vescomtat de Cabrera, amb intervencions de posada en valor d'un dels recursos patrimonials més significatius de la comarca com és el castell de Montsoriu. En aquest sentit, es proposa la consolidació i l'extensió d'aquesta línia de treball per tal de reivindicar i donar a conèixer la història i el patrimoni medieval de la comarca. A més a més del Vescomtat de Montsoriu, es proposa recuperar el valor d'altres elements patrimonials de l'època medieval com ara ermites, esglésies, ponts, nuclis urbans...

El llegat medieval

Recursos patrimonials

- Castell Montsoriu i altres castells
- Torres i recintes emmurallats (Hostalric, Tossa...)
- Conjunts d'època medieval
- Monestirs, esglésies i ermites
- Masies i cases fortes
- CI del Castell d'Hostalric
- Museu etnològic del Montseny La Gabella
- Senders i camins
- ...

Activitats

- Visites guiades
- Camins de Sant Jaume
- Rutes i activitats d'esport
- Fires i mercats medievals
- ...

La cultura gastronòmica

**Paisatges
gastronòmics
del mar**

**Paisatges
gastronòmics
del bosc**

**Paisatges
gastronòmics
de l'agricultura
i la ramaders**

#PatrimoniLaSelva

La línia de la **CULTURA GASTRONÒMICA** representa un espai de treball molt ampli, però que pot oferir grans resultats. Per una banda esdevé una línia de treball d'identitat, ja que es reivindiquen i es preserven els valors i la tradició gastronòmica de la comarca; d'altra banda esdevé un atractiu que s'adapta a les noves tendències, com ara són el consum de productes de proximitat o el turisme gastronòmic; finalment, el plantejament de la cadena de valor de la cultura gastronòmica garanteix la implicació de molts sectors: des dels productors als consumidors.

El plantejament d'aquesta línia s'ha afrontat des de la connexió de la gastronomia amb la primera baula de la cadena: el territori i el paisatge. És per aquest motiu que els tres àmbits es relacionen amb paisatges o ecosistemes (**mar, bosc i paisatges agrícoles i ramaders**) que ens ofereixen uns productes i una identitat gastronòmica pròpia en cadascun d'ells.

La cultura gastronòmica

Mar i activitat
pesquera

Paisatges
gastronòmics
del mar

L'arquitectura
de l'aigua

Paisatges
gastronòmics
de l'agricultura
i la ramaderia

Rius, fonts,
pantans i els seus
entorns

Paisatges
gastronòmics
del bosc

Recursos patrimonials

- Vil·les romanes i establiments agrícoles a la costa
- Forns de Breda
- Museu etnològic del Montseny La Gabella
- Museu de la Pagesia de Fogars de la Selva
- Museu Etnològic d'Amer
- Museu Trias
- Col·lecció Granja Mas Bes
- Parc Natural del Montseny i altres espais naturals protegits
- El jardí de la Ratafia
- Olivera de Salar vall d'Arbúcies
- Espai agrari Baixa Tordera
- Tradició agrícola
- Tradició i etnobotànica de la ratafia
- Tradició dels dolços
- La Domus
- Food Laab Riudellots
- ...

Activitats

- Mercats locals
- Fires de productes locals
- Jornades gastronòmiques
- Visites a les granges i altres productors (cervesa artesana, vinyes...)
- Turisme rural
- Rutes i activitats a la natura
- ...